

ZPRÁVY KVM

(ZPRÁVY SLUKO)

Olomouc

VYDÁVÁ

KRAJSKÉ VLASTIVĚDNÉ MUSEUM V OLOMOUCI

Prosinec 1956

Číslo 67

K OTÁZCE BUDOVÁNÍ EXPOSIC V MUSEÍCH

Názor na vlastivědná musea v široké veřejnosti se mění postupně v jejich prospěch proto, že přibývá museí, která svou prací ukazují, že jsou vědecko výzkumnými a kulturně výchovnými ústavy. Nepomůže nám o tom propagačně mluvit, jestliže veřejnost se setkává pořád s většinou museí v neuspokojivém stavu, ve starém skladištním uspořádání. Proto je otázka budování exposic prvním úkolem vlastivědných museí.

V současné době ozývají se z řad musejníků hlasy, že musea za daného stavu nemohou exposice budovat, protože nemají potřebné finanční prostředky. Po opavském sjezdu se rozšířil názor, že nové exposice musejí být luxusní, přepychové, jako by to byl hlavní znak nových exposic. Také současné výstavnictví podporuje svým způsobem vystavování takové názory. Mají tedy okresní musea čekat, až dostanou statistické částky na nové exposice a zatím nedělat nic? Chceme jistě všichni, aby nové exposice, které mají být působivější a výchovně účinnější, byly vkusně vypraveny. To ovšem neznamená, že by vnější přepych v zařízení, množství použitého textilu a drahých dekorací bylo měřítkem a hlavním znakem tohoto nového zpracování. Všechno výstavní zařízení má především technický účel, nemá být nápadné a potlačovat to hlavní v museu — exponáty. Nové exposice jsou nové především pojetím, tedy víc uspořádáním než technickým vybavením. Úpravou starších vitrin lze získat vyhovující nábytek, který i na pohled uspokojí. Hlavním zásahem je oddělit základní sbírky od výstavních, vybrané exponáty doplnit pomocným materiálem a nejnutenějšími vysvětlivkami a zlepšit tak výchovné působení musea. Nové exposice se ovšem nedají pořídít z normálního rozpočtu, který je určen na běžný provoz. V rámci krajského plánování je proto třeba, aby každým rokem bylo aspoň jedno okresní museum přebudováno, což je s hlediska finančního i pracovního (pomoc krajského musea) únosné. Tak se podstatně zlepší celkový stav museí a tím i názor veřejnosti na ně.

Jaké jsou zkušenosti z budování nových exposic? Především bych chtěl poukázat na novou přírodovědnou expozici krajského musea Gottwaldovského kraje na zámku v Lešné. Museum nemělo dosud exposice a zřizovalo je tedy úplně nové, včetně nového zařízení. Exposice ponechává rozdělení na jednotlivá oddělení, pro něž má kvalifikované pracovníky. Geologická instalace poskytuje velmi názorný obraz o geologických poměrech v kraji, třeba je silně přetížena texty. Používá hojně map, diagramů a fotografií. V oddělení entomologickém jsou novým způsobem instalovány sbírky, jež normálně vidáme v krabicích depositárním způsobem. Tu jsou s výtvarným vkusem vystaveni vybraní jedinci ve vývojových formách i s náznakem prostředí, příp. i činností (škůdci). V rozsáhlém zoologickém oddělení jsou vystaveni jedinci jednak systematickým způsobem, jednak podle společenstev, ale ve vitrinách způsobem musejním (bez dioramat), vždy v pečlivém výběru a s dopro-

vodem pomocného materiálu. Stálo by za úvahu pokusit se o řešení, kde by se neoddělovaly jednotlivé disciplíny, ale ve spojení vyřešily vzájemné vztahy. Domnívám se, že by to šlo aspoň částečně, na př. spojením určitých partií entomologie a botaniky. Expozice na Lešné je dalším dobrým příkladem, tím důležitějším, že se jedná o přírodovědu.

Zvláštní pozorností si zaslouží expoziční vzorného musea v Českém Krumlově, které bylo budováno za pomoci pracovníků Národního musea. Expozice uplatňuje přísný výběr předmětů, je velmi vkusně uspořádána a vyhovuje tedy požadavkům, jaké dnes na museum klademe. V detailech nejnovějšího období bude jistě doplňována a zlepšována. Také prozatímní expoziční okresního musea v Chebu byla zpřístupněna. Při jejím budování také pomáhali pracovníci Národního musea. Historická expoziční má převahu uměleckého materiálu a obsahuje poměrně málo materiálu k ostatním lidským činnostem, na př. málo dokladů k technice, výrobě a zemědělství. Také dokladového materiálu tu bylo málo (stav v létě 1956), ačkoliv jinak jsou nové expoziční většinou papírem přetíženy a porušují tedy základní požadavek musejní: působit především pomocí hmotných dokladů trojrozměrných! Zvláště patrné to bylo na př. na expoziční musea v Příboře, kde trojrozměrné předměty byly v depositáři a do expoziční se dostaly jen nápisy. Do musea nechodí lidé číst, ale prohlížet věci. Texty dlouhé, mnohařádkové patří do knih, ne do musejní expoziční.

Nejvíce trpí papírovostí nejnovější období, expoziční výstavby socialismu. Kromě fotografií a textů není tam zpravidla trojrozměrného materiálu, ačkoliv doklady k rozvoji techniky, výroby a zemědělství (což jsou nejdůležitější složky dnešního života) by celou expoziční jistě učinily zajímavější. Oddělené vystavování průmyslu, zemědělství, kultury a událostí je nevýhodné a dává expoziční charakter výstavní, přesněji řečeno veletržní. V každém stánku průmyslového oddělení je stereotypně název podniku, fotografie z provozu, ukázky výrobků, fotografie význačných pracovníků a nějaký diplom. To je způsob ovlivněný obchodním výstavnictvím a není projevem výstavnictví musejního, které má výchovné cíle a podle nich musí hledat také svůj vlastní výraz. Zpracování současnosti je obtížnější než zpracování minulých období, hodnocených s odstupem a přehledem. Získávání exponátů je také obtížnější než u ostatních oddělení historických. Ale expoziční výstavby socialismu má být vyvrcholením prohlídky musea, má tedy být vyřešena zvláště působivě. A tu si musíme uvědomit, že při instalování tohoto období máme několik nevýhod proti oddělením historickým: málo hmotných dokladů a málo uměleckých děl. Obojí nám v historických odděleních pomáhá zvyšovat účinek a působit na návštěvníka podstatně. Starý nábytek, umělecké průmyslové výrobky (porcelán, sklo), koberce, obrazy, sochy — ty nám právě dávají to nejpůsobivější, k nim připojujeme v přiměřené míře plošné doplňky a texty. Ale v současném období nám tam zůstávají ty doklady plošné a v naprosté převaze, ty hmotné doklady chybějí. Proč chybějí? Nábytek, radiopřijímače a ledničky (typické výrobky a doklady technického rozvoje), sklo a porcelán současně výroby nevystavujeme v museu, protože to vystavují účinněji obchodní domy a nemělo by smyslu chtít jim konkurovat.

Současných uměleckých děl máme v museích málo, protože musea nemají peněz na jejich nákup. Tím je ovšem účinek expoziční podstatně ochuzován, proto by se měla musea snažit o to, aby získala vhodná umělecká díla jako deposita. Většinou nám v těchto expozičních chybějí doklady k technickému rozvoji, jež by měly být jedním z nejpůsobivějších složek této části. Ve spolupráci se školami by bylo možno opatřit exponáty z výstav mladých techniků, ve spolupráci se závodními kluby výtvoři zlepšovatelů. Tuto obtížnou otázku nevyřešíme nařikáním, že to nejde, ale osobním stykem a stálou spoluprací. Je samozřejmé, že museum ničeho nedosáhne, když nemá se školami či závody nic společného než jen právě tyto žádosti o exponáty. Takovým stykem se ovšem mnoho nedocílí.

Pracovníci Krajského musea v Olomouci stojí před vážným úkolem vybudovat expoziční. Mají výhodu, že je budují úplně nově, ale také nevýhodu ve velkých rozměrech takového celkového řešení. Mají možnost vyhnout se chybám dosavadních expozičních, protože mají možnost poučit se na dosavadních expozičních v pozitivním i negativním smyslu. Obojí je užitečné.

Josef B e n e š, musejní odbor ministerstva školství a kultury.

Poznámka k činnosti přírodovědeckých pracovníků musea

Je nespornou skutečností, že poslání museí v kulturním životě lidské společnosti — právě tak jako v jiných oborech — je ve stálém vývoji. Oproti pouhému někdejšímu soustředování hmotných památek a jejich dalšímu opatrování, včetně prvotních úkolů osvětových, vyvstala dnes před pracovníky museí řada dalších, nových a závažných úkolů. Není mou snahou všechny je zdůrazňovat, vymykalo by se to i rámci tohoto článku, chtěl bych jen poukázat na jeden, který považuji za velmi důležitý. Je to řádná dokumentace a spojení této činnosti s pulsujícím životem a prací kolem nás, a to v oboru přírodních věd.

Vědecký pracovník musea, ať geolog, botanik či zoolog, nutně musí zůstat ve stálém styku s terénem. Jeho práce přímo v terénu přináší nejen nové a nové materiály do muzejních sbírek (jejichž poslání je, jak známo, několikeré), tedy surový materiál pro další vědecká zpracovávání a pro získání nových, namnoze důležitých vědeckých poznatků — ale představuje současně soustavnou dokumentační činnost, o jejíž hodnotě zatím stále ještě většina laiků nemá ani představu. Již sama tato dokumentace je základem nových poznatků, na př. o vývoji některých přírodních jevů, jejichž fakta lze pak právem aplikovat na určité obory lidské činnosti, aby tyto byly co nejúspěšnější a ekonomické. Ku příkladu srovnáním dat o stavu luk v inundačním území řeky Moravy v Hornomoravském úvalu kdysi, v nedávné době a dnes, vplynuly určité závěry, jejichž uplatnění povoláními agronomy nemálo přispělo k správnému způsobu hospodaření v daném terénu. — Ještě dále: V samé podstatě činnosti vědeckého pracovníka, pracujícího v terénu, spočívá též neustálý vědecký růst toho kterého pracovníka; o to nepochybně také běží, aby pracovníci musea neustrnuli, nýbrž aby jejich poznatky byly v souladu jak s pokrokem ve vědě samé, tak i v souladu se skutečností v jejich nejbližším prostředí, v jejich regionu. Vždyť především na základě vlastních poznatků, vlastní zkušenosti, zkrátka z autopsie, může odborník kvalitně předávat veřejnosti znalosti o příslušných přírodních jevech a vůbec popularisovat, aniž by vulgarisoval a tak nepřímou potlačoval zájem širších vrstev. V opačném případě zůstává takový pracovník teoretikem (i když bez pejorativního nádechu tohoto pojmu) a mnohem obtížněji se zpracovává k hlubším poznatkům.

Styk s terénem, s přírodními jevy přímo v terénu, umožní dále dokonalé poznání kraje a dává všímavému pracovníku také předpoklad k snadnému zvládnutí některých odborných i vědeckých problémů. Ale nejen to. Dalším ziskem bude osvojení si citu pro potřeby té které krajiny či území. Pracovník, obeznámený s daným terénem, může oprávněně zaujímat kritický postoj na př. k zamýšleným zásahům a dílům v onom terénu; myslím dokonce, že bude přímo jeho povinností spolupracovat s příslušnými orgány, aby totiž výsledky práce, vynaložené na plánované dílo, byly vskutku účelné a hospodárné. Tak může na př. doporučit přemístění určitých plánovaných objektů vzhledem k mrazovým datům území, může doporučit určité situování s ohledem na převládající směr větrů, na únosnost půd, může navrhnout založení vhodných zelených ploch pro mikroklimatické účely atd. Může upozornit na důsledky, plynoucí z platných přírodních zákonitostí v příslušném prostoru, jejichž opomenutí by mohlo vést k vážným škodám. Ani vlastní muzejní činnost nemusí být takovou formou spolupráce zkrácena a dotčena. Záleží ovšem na pracovníku samém, do jaké míry jí bude umět využít. Spolupráce v tomto smyslu a na této základně bude vždy rozhodně znamenat přínos pro dokumentační činnost, o tom netřeba pochybovat. A lze se právem domnívat, že i po organizačních stránkách může být museu k prospěchu. Nehledě k tomu, že podobnou činností a spoluprací se přírodovědečtí pracovníci musea (a analogicky též pracovníci oboru věd o společnosti) zařazují do bytostného proudu života a prakticky pomáhají při plnění úkolů dneška.

Bohumil Š u l a.

Neznámý projekt pušky zadovky z roku 1867

Značné rozšíření puškařského řemesla na Bruntálsku v 19. století mělo svůj původ v existenci dvou zbrojovek ve Vrbně, z nichž první byla sem přenesena z Loučné r. 1811 (zanikla 1857), druhá založena r. 1840.¹⁾ Růst řemesla podporovala také poptávka po loveckých zbraních v lesnatém horském kraji.

Tragický rok 1866, bohatý na neúspěchy rakouských armád ve střetnutí s pruskými jehlovkami, byl v rakouské armádě počátkem novot. Zvláště v konstrukci ručních střelných zbraní se horečně dohánělo to, o co byla pruská armáda o 25 roků vpředu.²⁾ Provisorně byly adaptovány dosavadní pušky předovky podle systému W ä n z l o v a a již roku 1868 obdržela armáda pušku a karabinu W e r n d l o v y soustavy. Do tohoto období spadá projekt zadovky, vypracovaný vídeňským puškařem Tomášem L a m m i c h e m, rodákem z Horního Benešova (nar. 2. 8. 1824 v čp. 280, syn puškařského mistra Leopolda Lammi-cha a Anny, roz. Hoffmannové).³⁾ L a m m i c h byl patrně spolupracovníkem W e r n d l o v ý m a po 15 roků vedl spor o uznání priority svého vynálezu.⁴⁾ Ze spisovného materiálu, dnes neznámého, dochoval se pouze zlomek, nákres zadní poloviny pušky s detaily.⁵⁾

Základem L a m m i c h o v y konstrukce zadovky byl klapkový závěr (A, B), jehož příčný osmihranný profil ukazuje, že bylo počítáno s adaptací dosavadní předovky L o r e n z o v y soustavy, systemisované v rakouské armádě. Závěr měl nahradit odříznutou slepou část hlavně (C), k níž se měl připevnit šroubovým závitem, vyřezaným do povrchu nábojové komory, která se vešroubovala do přídě závěru (B), jak tomu bylo u vojenské pušky soustavy W ä n z e l. Nábojová komora byla u otvoru poněkud rozšířena pro okraj dna nábojnice. Závěr sestával ze dvou hlavních dílů: části pevné (B) a klapky (A), které vzájemně přiléhaly cylindrickými plochami. Pevnou část tvořila dvě čela; přední, jak již uvedeno, bylo našroubováno na hlaveň a objímalo nábojovou komoru, zadní mělo vpravo nárazník pro kohoutek. Obě čela byla masivní s nepohyblivou dolní částí závěru (B). Dolní část závěru měla vpravo dvě závěsná ložiska, vlevo na krátkém výběžku přinýtovanou hákovitou pojistku závěrové kliky (J). V závěsných ložiskách byla upevněna závěrová klapka (A), vybíhající na levé straně v kliku, opatřenou uprostřed podélným otvorem, kterým při uzavření procházela pojistka (J), jejíž zobec po vyklonění vlevo bránil otevření klapky. Ve směru podélné osy procházela klapkou nárazníková jehla se čtyřhranným protáhlým uchem, jehož otvorem procházel napříč kolík; tělo jehly bylo ovinuto drátěnou pružinou. V krku pažby byl projektován zámek, sestávající z péra, připevněného dolním ramenem k základně (G), konec horního ramene byl připojen k bicí destičce (E) s výkroji pro spoušťovou páku (F), chráněnou lučíkem. Destičkou procházela napříč hřídelka (H), spočívající v otvorech dvou ramen spoušťové páky, připevněných k základně (G). Na čtyřhranném konci hřídelky vpravo byl navléknut kohoutek (D). Náboje měly kovové nábojnice s kupovitou koulí (No 1), zápalka byla uložena na dně nábojnice v konstrukci tvaru mlynářského želízka, konvexně vyduté (No 2). Vykrojený konec pažby měl být opatřen železnou botkou, hlaveň přidržovala k pažbě protáhlá část zadního čela závěru a železné objímky, z nichž je na nákresu vyobrazena pouze dolní.

L a m m i c h ů v návrh připomíná klapkovou konstrukci závěru soustavy S n i d e r. Postrádá však vyhazovač nábojnic, který měla jak puška Snider, tak bezprostředně závěděné rakouské soustavy W ä n z e l a W e r n d l.

Zneuznání údajného vynálezce je symbolisováno na dřevěném reliefu,⁶⁾ zobrazujícím muže

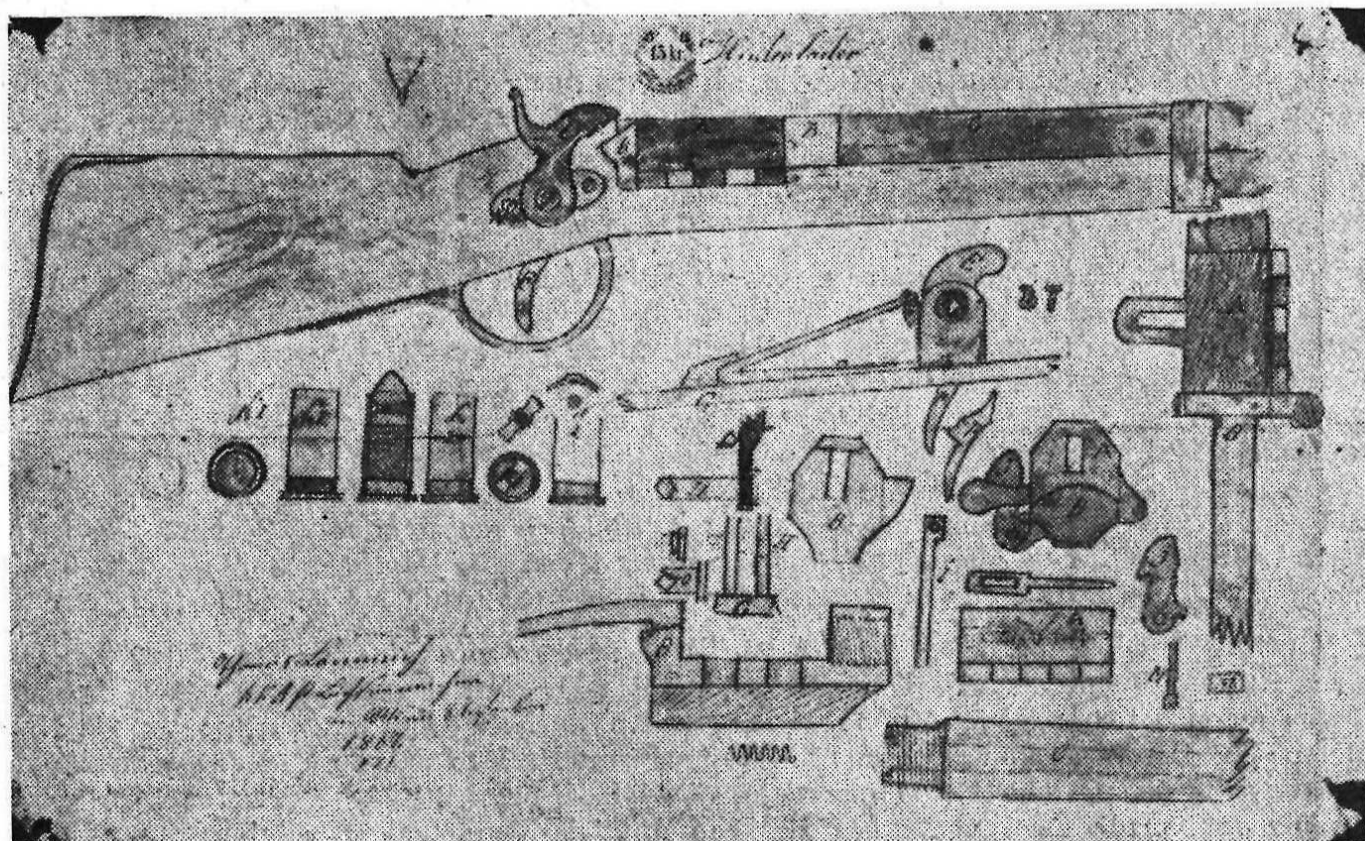
¹⁾ L. H o s á k, Z min. Olom. kraje, 96. Histor. místop. Olom. kraje, Bruntál. okr. (MS.).

²⁾ V. J. H a u n e r, Vývoj pozemního válečnictví, 81.

³⁾ V. B u r i a n, Zprávy SLUKO č. 30, s. 6. SAz Olomouc, dupl. matriky naroz. Hor. Be-
nešov (v orig. tom. II, fol. 213).

⁴⁾ Stručný průvodce Měst. museem v Bruntále, 7.

⁵⁾ Původní L a m m i c h ů v nákres, uložený ve sbírkách OVM v Bruntále (č. i. 178) daroval Robert Meier z Hor Benešova. Je proveden na listu papíru (49×30,5 cm, rohy seříznuty) perokresbou, kolorovanou vodovými barvami (dřevo červeně, železo modře a černě, barevné kovy žluté a tmavočerveně, olovo a prachová náplň šedohnědě, zeleně).

Nákres pušky zadovky Tomáše Lammicha z r. 1867.

za stolem, na kterém stojí nádoba s ovocem, vlevo od stolu dvě kozy okusují ovoce se stromu. Snad je to výtvarný projev samého Lammicha, který zemřel jako 63letý (16. 3. 1887) na střevní vředy v Bruntále v domě č. 244.7) Václav Burian.

Krajský vlastivědný časopis v Olomouci

V příštím roce bude Krajské vlastivědné museum v Olomouci vydávat nový vlastivědný časopis »Olomoucký kraj«. Potřeba takového časopisu je velmi naléhavá. Veliký rozvoj vlastivědné práce v dnešní době a zájem nejšířší veřejnosti o ni je vidět na každém kroku. Svědčí o tom nebývalý zájem o musea a jejich práci, stovky vlastivědných přednášek, vycházek a výstav z poslední doby, které se těší velikému zájmu, svědčí o tom dále i ta skutečnost, že na př. v Československé společnosti pro šíření pol. a věd. znalostí v Praze byla založena vlastivědná sekce, že celostátní vlastivědný časopis »Naše vlast« vychází ve velikém nákladu a že se jedná i o založení Československé vlastivědné společnosti. V Olomouci na VŠP máme dokonce Ústav pro historickou vlastivědu, který vede doc. dr. Lad. Hosák. V našich »Zprávách KVM« v čís. 52 ze září r. 1955 jsme přinesli Skutílův článek »Moravská vlastivěda«, který informuje dobře o vlastivědné práci na Moravě, kde Olomouc sehrála nemalou roli. Vzpomeneme-li k tomu ještě, že v Olomouci vycházel v letech 1884—1950 vynikající »Časopis vlasteneckého spolku musejního«, že v r. 1891 založil v Soběchleších dr. Fr. Příkryl »Záhorskou kroniku«, první náš lidový vlastivědný časopis, který vycházel také do r. 1950, že jsme tu měli ještě jiné vlastivědné časopisy a že kra-

List je opatřen nahoře uprostřed patnáctikrejcarovým kolkem. Text, psaný perem Lammichovou rukou: *Hinterlader. Thomas Lammich KKAP Bichsenmacher in Wien 8. September 1867. Přípisiky, psané tužkou správcem musea prof. Ochetzem: geboren in Benisch, † 1886 in Freudenthal. Der angeblicher Erfinder des Hinterladens. Lammich war im Jahre 1865 Geselle bei Werndl J. Ochetz 1913.* Nákres byl již jednou kopírován, jak tomu nasvědčuje poznámka psaná tužkou na rubu listu: *Copia 12. 7. 22 Heinzl, Bennisch.*

⁶ OVM Bruntál, č. i. 1857, daroval Ant. Heinzl.

⁷ SAR Olomouc, dupl. matr. zemř. Bruntál (v orig. tom. VIII, fol. 213).

jínsk^é listy přinášely spoustu vlastivědných článků z kraje, vidíme, jaká tu je bohatá a dlouhá tradice vlastivědy u nás. A na ni chceme dnes navázat. Není to však pro tradici samu, ale pro dobro vlasti. Je třeba neustále, a zvláště dnes, v tom bouřlivém přerodu za socialistického budování naší země, seznamovat co nejširší vrstvy lidu s přírodou a jejím bohatstvím i krásou, s dějinami, uměním, národopisem i úspěchy v socialistickém přetváření našeho kraje.

Náš časopis nebude mít formu vědeckých publikací, i když základ jeho bude vyrůstat z vlastní badatelské práce v našich museích, školách, výzkumných ústavech i v soukromých pracovních badatelů. Bude přinášet základní poučení o kraji po všech stránkách s bohatou fotografickou a kresebnou dokumentací. A právě proto, že bude zaměřen na široké vrstvy a že bude přinášet i látku, které bude možno s prospěchem využít i na našich školách, bude psán srozumitelně a přístupně. Redakční rada za vedení ředitele KVM v Olomouci dr. Jar. Kanyzy se také rozhodla, aby vedle úvodníku a delších článků měl tento časopis tyto rubriky: *Vlastivěda a škola*, *Musejní hlídka*, *Činnost vlastivědných kroužků*, *Kroniky a archivy*, *Drobné zprávy a recenze*, *Dopisy čtenářů (dotazy a odpovědi)*. Je nepochybné, že hojný vlastivědný materiál tu najde své dobré poslání.

V přípravě redakčních prací jsme si ověřili už předem zájem o tento časopis na školách i mezi jednotlivými čtenáři. Dne 20. listopadu t. r. vysílal olomoucký státní rozhlas malou relaci o tomto časopise a na ni reagovali posluchači od Ostravy až po Brno a Nivnici u Uh. Brodu. Dokonce už se přihlašují odběratelé, a to nejen z řad soukromých, ale i závody, na př. prostějovská Hanačka, jesenický Komsomol a jiné. Je přirozené, že takový časopis se nebude moci obejít bez širokého a iniciativního zájmu veřejnosti, především pracovníků ve školách, vědeckých a výzkumných ústavech, v museích atd. Potřebujeme i dopisovatele ze všech končin našeho kraje, kteří by přicházeli s kritikou i dalšími návrhy. Uvítáme proto všechny hlasy, kterým popřejeme sluchu, času i pozornosti, aby za spolupráce badatelů i čtenářů vznikl a rozvíjel se náš časopis tak, aby mohl splnit své důležité a krásné poslání: poznávat domovinu po všech jejích stránkách, v přírodě, dějinách, umění i při budování socialismu. Tak zapojíme náš časopis do zdravého proudu vlastivědné tradice a budeme moci rozvíjet, prohlubovat a upevňovat to nejkrásnější, co je v lidské povaze: lásku k vlasti a vědomí národní hrdosti. jkz

Obsah Zpráv KVM Olomouc 1951-1956

Šedesát sedm čísel Zpráv, vycházejících od roku 1951 v Krajském museu v Olomouci v poslední době takřka již pravidelně měsíčně jako informativní orgán Krajského vlastivědného musea, přineslo na více než půl tisícovce stran vedle víceméně stručných informací a příležitostných zpráv o životě a budoucnosti olomouckého musea a jeho plánech i hojnost zpráv s bohatým, zejména nálezovým vědeckým materiálem všech vlastivědných oborů a tolik všeobecně podnětných statí a myšlenek, že by bylo vskutku nehospodárné nepřehlédnouti tuto zeň musejní a osvětové práce souborně a neusnadniti čtenářům a badatelům pokud možno rychlou orientaci po dosti nepřehledné řadě takřka 70 sešitů, jak Zprávy vycházely. Poskytujíť naše Zprávy, vzniklé na popud Vl. Strnada podle opavského vzoru Zpráv Slezského studijního ústavu (od 1948) hlavně přičiněním Zd. Šprince, obraz musejního života našeho kraje za posledních 5—6 let, navazující tak geneticky na poslední rejstřík Časopisu vlasteneckého musejního spolku v Olomouci (roč. 41—59, 1950) a na celkový obsah 59 ročníků tohoto časopisu, připravený do tisku. I sám růst Zpráv prodělal byť i za tuto jen krátkou dobu dosti pestrý rozvoj, jak ukazuje tento přehled:

Čís.	Titul	Kdy	à str.	Vydával	Řídil
1	KVK, Oběžník Krajské výzkumné komise v Olomouci	únor 1951	4	Krajská výzkumná komise	
2	— „ —	březen 1951	4	— „ —	
3—7	Zprávy KMO a KVM	srpen—prosinec	4	Krajské museum s Kraj. výzk. komisí	VI. Strnad č. 1—19
8	Zprávy SLUKO (o názvu viz 7/6)	leden 1952	4	vydávají Studijní a lidovýchovné ústavy kraje Olomouckého (od č. 19 jen singulár) Kraj. museum, Krajské výzkumné středisko, Krajská galerie, Krajská hvězdárna, Přípravný výbor, Krajské zoologické a Krajské botanické zahrady spolu s Krajskou výzkumnou komisí	V. Burian č. 16
až			8		B. Šula č. 20—32
39		srpen 1954			
40	— „ —	září 1954	4	Studijní a lidovýchovný ústav kraje Olomouckého	
41	— „ —	říjen 1954	8	Studijní a lidovýchovný ústav kraje Olomouckého (Krajské museum)	J. Kanyza č. 33—62 (včetně)
až		pros. 1956			
55					
56	Zprávy KVM	leden 1956	8	Krajské vlastivědné museum v Olomouci	63—67
až	(Zprávy SLUKO)		16		redakční rada
67	— „ —	pros. 1954			

Během publikování Zpráv byla dále vydána i dvě samostatná zvláštní čísla a to v červenci 1956 (tedy mezi norm. číslu 61—62) při příležitosti sjezdu československých muzejníků v Opavě o 26 stranách s přetištěnými 11 články z čísel 58 až 61 (články takto přetištěné jsou zde označeny v dalším seznamu *) vedle stručného úvodu ředitelova. Kromě toho byly vydány Zprávy KVM jako samostatné cizojazyčné číslo, určené pro cizinu při příležitosti Mezinárodního týdne muzeí v říjnu 1956 jako Monthly Bulletin edited by District Museum Olomouc, Extraordinary number in World languages devoted to the International Campaign for Museums, 1956—10th Anniversary of the UNESCO; sešit obsahuje vedle samostatných článků (řazeny jsou v dalším seznamu jako Extr. se samostatnou paginací 1—16) přehled oddělení musea, okresních muzeí a program olomoucké akce Mezinárodního týdne, vložen je cizojazyčný obsah Sborníků SLUKO a výměnných specialit KVM. Ke Zprávám byly přiloženy také 2 letáky a to k číslu 29 a 65, jež jsou pojaty také do obsahu. Naše dosavadní Zprávy i s oběma zvláštními čísly čítaly 572 stran a 44 obr.

Uspořádati pro tyto Zprávy detailního ukazatele nebo praktický rejstřík bylo dosti obtížné a provést místní a věcný rejstřík, ukázalo se z technických důvodů nemožné. Jistě k nim také jednou dojde (u podepsaného je zatím rejstřík archeologické partie Zpráv, který je vždy zájemcům k dispozici). Rozhodl jsem se nakonec pro přehlednost obsahu, jak ho podávám:

- I. Autorský obsah.
- II. Obsah zpráv o činnosti oddělení, vycházejících od č. 4, kde je obsaženo nejvíce vědeckého materiálu.
- III. Přehled krajských zařízení.
- IV. Různé z KVM.
- V. Zprávy z okresních muzeí.

Někdy bylo dosti obtížné jednotlivé zprávy a noticky Zpráv zařaditi co nejpraktičtěji do těchto jednotlivých rubrik, protože se nabízelo několik kriterií. Číslo 1—3 obsahovala řadu zcela drobných zpráviček, které bylo možno vypustiti bez celkové újmy, ač jinak kromě nepodstatných informací byla dodržována zásada v přehledu zregistrovati téměř vše a jen několik zcela drobných noticek bylo vypuštěno. Zprávám lze jistě vytknouti mnoho vnitřních nedostatků, ač bylo určitě snahou vystřídatavších se redakcí i všech spolupracovníků přinésti vždy pohotově nejstručněji a nejpresněji co nejvíce informací o muzejní práci olomoucké. Je jistě škoda, že Zprávy neměly od prvního čísla týž ráz, jak ukázaly až v posledních číslech, škoda, že nebyly než od roku 1956 paginovány průběžně (pro léta 1951 až 1955 nutno tedy citovati čísla), z počátku nebyly ani Zprávy z jednotlivých oddělení přesně diferencovány a nezřetelnost zvyšovaly konečně i měnící se typy. Upuštěno bylo také od příležitostného referování o literárních novinkách (36/5-6), protože by se technicky nebylo dosáhlo nikdy úplnosti.

Nakonec pro zajímavost čtenářů uvádím, že Zprávy se rozesílaly téměř 900 zájemcům, z toho i několik desítek do ciziny. Zmíněného cizojazyčného čísla bylo rozesláno do ciziny předním světovým muzeím 1.200 exemplářů.

Předávaje obsah čtenářům, přál bych si, aby mu aspoň částečně usnadnil orientaci a aby podnítil a přispěl k projednání otázky všeobecné bibliografie moravské vlastivědy, které by bylo jistě tolik potřeba.

Redakce dosavadních Zpráv děkuje všem 70 autorům, mezi nimiž zaznamenáváme i taková jména jako P. Bezruč, ať olomouckým či cizím, kteří se snažili jakýmkoliv způsobem přispěti k vývoji, rozšíření a zdokonalení Zpráv, v neposlední řadě i Středomoravským tiskárnám, n. p., závodu 02, Olomouc, za jejich přesnou spolupráci, s přáním, aby zůstali všichni v pokračování našich Zpráv stejně věrně oddaní jako doposud.

I. Autorský obsah

— (bez uvedení autora): Spolupráce SLUKO s Čs. spol. pro šíření vědeckých a politických znalostí, 12/3, 13/3. — Hudební vědecký kolektiv 14/6-7.

Antorin Fr., viz dále V. sub Plumlov.

Babler O. F.: Ještě k lidovému názvu »pajta«, 56/9.

Bartocha R., Kšír J., Mastný Jar., Podivínský Rud.: Členstvu Vlasteneckého spolku muzejního v Olomouci, 8/2-3.

Beneš Josef: K otázce návštěvnosti vlastivědných muzeí, 56/2-5. — * Budování expozic ve vlastivědných muzeích, 61/61-64. — K otázce budování expozic v muzeích, 67/137-8.

Beňa Al., viz zde sub KNV.

Bezruč Petr: K muzejní kampani 1956, 66/121 (repr. autogr.).

Blekta J., viz zde Skutil J. 44/1-2.

Burian Václav: Hanácký žudr vyškovského typu, 4/4. — Objev podzemních chodeb ve Šternberku, 7/5-6. — Spolupráce SLUKO s Krajskou filmovou subkomisí při KNV, 12/3. — Astronomická výstava v Olomouci, 23/1-2 (spolu s J. Lunerem). — Zemědělská sekce stálého sboru odborných poradců a spolupracovníků, 26/5. — Stálý sbor odborných poradců a spolupracovníků vojenského oddělení, 26/5-6. — Nález v bání v zámku ve Vel. Losinách, 26/7. — Dělová hlaveň z r. 1544, 27/8. — Na okraj práce odboru věd o společnosti ve SLUKO, 28/2-4. — Okresní museum v Zábřehu na Moravě, 29/10. — Zbytek olomouckého hřbitova »Na špici«, 33-34/6. — Nález mincí v Hněvotíně (okr. Olomouc), 46/6. — Archivní sbírka — předání Státnímu archivu, 48/8. — Bruntálská sbírka požárnických stříkaček, 53-54/4. — Středověké kulturní vrstvy v Dubu na Mor., 55/7. — Podzemní chodba v Olomouci na Tabulovém vrchu, 55/7-8. — Ještě k počátkům vakcinace, 56/7. —

Jak vznikl obraz Příjezd W. A. Mozarta do Olomouce, 57/21-22, obr. — * Preparace a konservování musejního materiálu jako součást budování expozice musea, 59/39-41. — Přírůstky ve sbírkách historického oddělení, 60/57-58. — Ohrožená Boží muka u Hlušovic, okr. Olomouc, 60/58, obr. — Osudy olomoucké zlaté a stříbrné pamětní medaile na 2. prosinec 1848, 60/59. — Dvojí výročí moravského vlastivědce Vítězslava Houdka, 61/72. — Nálezy mincí (spolu s J. Valíčkem a Z. Henychem), 62/82. — Nález náhrobníku olomouckého měšťana Jana Weigla, 63/92-94, obr. — Zbytky morového hřbitova u sv. Felixe a Audacta (?) v Olomouci, 63/96. — Vojenská medaile města Olomouce z r. 1796, 64/103, obr. 3. — Pismennyje materialy (dokumenty) v istoričeskich expozicijach muzeja, Extr. 14-15. fig. — Neznámý projekt pušky zadovky z r. 1867, 67/140-141, obr. — Viz dále II., Oddělení archeologie, feudalismu, zemědělství, numismatické, vojenství, historie lékařství a lékárnictví, sbírka map, musejní kroužky, III. kronikářská poradna.

Čáda František: Studijní materiál z rukopisů právnických a hospodářských 24/5. — Soupis právnických a hospodářských rukopisů, 35/5.

Ditrichová Kateřina, viz dále II. knihovna.

Divina Teodor: Administrativní úkoly SLUKO, 19/3-4.

Dobroruka L. J.: O zoologických zahradách a úkolech krajských zooparků, 64/101-102. — Nový druh Symphyl z okolí Teplíc na Moravě, 64/107. Stonoženky (Symphyla) Olomouckého kraje, 66/134.

Dohnal Vít: Nález slovanského kostrového hrobu v Čertoryjích (okr. Olomouc), 52/10.

Dosedla Jaroslav: Výzkum hranické propasti, 23/8 (spolu s V. Strnadem).

Dostál Jaroslav, viz dále V. sub Čelčice.

Dvořáček Miroslav, viz dále II. odd. socialistické výstavby.

Flejberk Zdeněk, viz dále II. knihovna.

Gardavský Zdeněk: Politická základna průzkumové práce, 7/1-3 (spolu s J. Kanyzou).

Hadáček Jan: Výstavba budovy SLUKO, 38/5-6. — Výstavba zámku v Náměšti na Hané, 38/6. — Adaptace hlavní budovy, 48/7. — Viz dále III. Krajská zoologická zahrada.

Hájková M. W., viz V. sub Tovačov.

Hekele František: První brambory na Mohelnicku, 57/22-23.

Henych Zdeněk: Nálezy mincí (spolu s V. Burianem a J. Valíčkem), 62/82.

Horký Josef: Slovanské opevněné hradisko u Moravičan u Mohelnice, 56/9.

Hrabovský Miroslav: Výstava sovětské knihy v Olomouci, 30/8.

Janásek Jan: Olomoucká výstavka moravské vlastivědy, 51/6-7. — Nová paleolitická stanice na drahanské vysočině, 57/22. — Spolu s J. Skutilem a K. Tichým, 53-54/1-4.

Janiš Jindřich: Úkoly KNV v úseku výzkumu, 1/1-2.

Jochman Vladimír: Reorganizace muzeí v Olomouckém kraji, 19/1-3. — Několik poznámek ke sjezdu (v Brně), 26/1-4. — Blíže k životu, 48/1-3. — Připravujeme výstavu 35 let KSČ, 57/13-14. — * Projektová dokumentace pro budování musejních expozic, 58/27-32. — * K otázce musejní sítě a charakteru muzeí, 60/39-53. — Zesílit ideologickou práci v museu, 63/85-88. — K ideologickým základům expozice vlastivědného musea II., 64/97-101. — Mezinárodní musejní kampaň 1956 v Olomouci, 66/123-126, obr. str. 135 (spolu s J. Skutilem), Museums in the Olomouc District, Extr. 1-5, 5 fig., Le Musée et notre Temps, Extr. 12-13. — Viz dále III., odd. socialistické výstavby.

Jurýšek Jaroslav: Pomáhejte nám!, 52/12, seznam jeho fotografií viz dále II. foto-dílna.

Kabelík Jan: Zpráva ústavu pro výzkum léčivých rostlin SLUKO, 18/1. — Ústav pro výzkum léčivých rostlin ve Velkých Losinách, 26/4-5, 29/7, 31/9.

Kaluža Ján: Majú krajské zoologické zahrady budúcnosť?, 66/128-129.

Kanyza Jaroslav: Jasná perspektiva, 5/1. — Pracovní konference Krajských muzeí

v Olomouci, 5/1. — Základna naší práce, 6/1-2. — Zákaz exportu z Olomouckého kraje, 6/4. — Politická základna průzkumové práce, 7/1-3 (spolu se Z. Gardavským). — (Zpráva o rozchodu Vlasteneckého musejního spolku v Olomouci, 8/2-4, dodej noticku o převzetí 12/5.) — Bilance prvního ročníku činnosti KMO, 8/4-8. — Museum je pomocník ve výchově lidu, 14/1-2. — Poznatky z maďarských museí, 16/1. — Bilance Studijního a lidov ýchovného ústavu kraje Olomouckého za rok 1952, 20/1-7. — Od smutku k závazku, 22/1-2. — Vědě a vlasti, 29/1-2. — K bilanci Studijního a lidov ýchovného ústavu kraje Olomouckého za rok 1953, 31/1. — Přehled zpráv o činnosti ústavu za rok 1953, 31/2-4. — Stav sbírek, 31/6. — Porada o musejnictví v Olomouci, 33-34/1. — Péče ministerstva kultury o musea, 36/1-2. — Film Vázání šátků na Hané, 37/6. — Bratislavský sjezd, 38/1-2. — Aktiv musejních pracovníků Olomouckého kraje, 40/6, 43/5. — Museologická konference v Olomouci, 43/1-2. — Výstava »10 let čs. musejnictví« v Praze, 44/6. — Přehled o stavu a činnosti musejní v Olomouckém kraji v letech 1945-55, 44/7, k tomu srv. opravy 45/8. — Vzácné fresky, 47/6. — Na pomoc zemědělství, 49/1-4. — Aktiv musejních pracovníků, 49/8. — Spolupráce musea s LUT, 50/5. — Výsledky akce »Nejlepší výstava k 10. výročí osvobození ČSR« v Olomouci, 50/6-7, Kurs musejních pracovníků v Olomouci, 51/5. — Přehled osvětové činnosti KM za III. čtvrtletí 1955, 52/7. — Radostný pohled zpět (10 let budování Olomouckého kraje), 53-54/1. — Přednášková činnost v museích, 55/1-2. — První rok musejní pětiletky, 56/1-2. — Strážkyně Vilémova odkazu (Božena Mrštková), 56/8-9, obr. — Zpráva o činnosti Krajského vlastivědného musea za leden 1956, 56/10-12. — Jak jsme pracovali v roce 1955, 56/14-17. — Co jsme vykonali v únoru 1956, 57/18-19. — * Před opavským sjezdem, 58/26-27, * Krajský aktiv musejních pracovníků v Olomouci, 59/37-38. — Z vědecko-osvětové práce KVM, 59/45-47. — * Vědecko-osvětová práce a regionalismus, 60/55-56. — Z vědecko-osvětové činnosti KVM v květnu, 60/57. — (Úvod k opavskému zvl. číslu.) — Po opavském sjezdu, 62/73, 75. — Péče o sbírkové fondy (se Směrnicemi pro správu sbírek fondů KVM v Olomouci), 62/77-81. — Propagace pěstování kukuřice na Hané 1848, 62/83-84. — Vědě a vlasti (k 70. výročí úmrtí prof. Jana Havelky), 65/111-113. — Mezinárodní musejní kampaň 1956 v našich okresech, 66/126-128. — Le rôle culturel des musées, Extr. 16, obr. — Krajský vlastivědný časopis v Olomouci, 67/141-142. — Viz dále II., Odděl. národopisu, dějin dělnického hnutí, musejní kroužky, většina zpráv v odd. III.-IV.

K N V, Statut Studijního a lidov ýchovného ústavu kraje Olomouckého, 17/1-3.

K o p ř i v a Miloslav: K metodice průzkumu přírodního prostředí, 21/1-2 (spolu s V. Strnadem). — K lesnické anketě pro oblast Jeseníku, 27/3-4.

K o v e r d y n s k ý Bohdan: Předběžná zpráva o stratigrafických výzkumech středoděvonských vápenců v okolí Grygova, 64/106. — Zpráva o sběru zkamenělin v oblasti kladské křídly v r. 1956, 64/105-106.

K r m n í č e k V., viz dále V. sub Jeseník.

K r s e k Ivo: Výzkum díla F. A. Šebesty-Sebastiniho, 29/9-10. — Výzkum památných architektur v Olomouckém kraji, 31/9.

K š í r Josef: Předběžná zpráva o výzkumu lodi býv. kláštera klarisek v Olomouci, 38/6-7. — Nález slovanské esovité náušnice na stanovišti bývalého kláštera klarisek v Olomouci, 61/66-67 (obojí společně s J. Skutilem). — Dvojí výročí moravského vlastivědce Vít. Houdka, 61/72, obr. — viz zde dále i Bartoča Rost.

L a k o s i l Jaromír: Stálý sbor odborných poradců a spolupracovníků při Krajské galerii, 27/4-5. — Stálý sbor odborných poradců a spolupracovníků umělecko-historických oborů SLUKO, 27/5. — Reinstalace v zámku v Náměšti na Hané, 48/8. — Viz dále II. odd. uměl. průmyslu, numismatické, olomucian, lapidarium, III. krajská galerie.

L a n g A., viz dále V. sub Loštice.

L u n e r Jan: Stálý sbor odborných poradců a spolupracovníků SLUKO při geografickém oddělení, 29/4. — Astronomická výstava v Olomouci, 23/1-2 (spolu s V. Buriánem). — Viz dále II. oddělení geografie, III. Krajská hvězdárna.

M a c h á č e k Cyril: Nová organizace řízení výzkumných a průzkumných prací v kraji Olomouckém, 28/1-2.

M a s t n ý Jaroslav, viz zde Bartoča Rost.

Matoušová Eliška: Významný nález dřevěných nosítek na rudu, 55/7; obr. — viz dále II. odd. dějin dělnického hnutí.

Navrátil Max, viz dále V. sub Kojetín.

Novotný Stan., viz dále V. sub Zábřeh.

Ohlídal Leopold., viz dále II. odd. kapitalismu, dějin děl. hnutí.

Petrušková Eva, viz dále II. oddělení zoologie.

Přemys Karel: Za nový duch v našem musejnictví, 66/122-23.

Podborský Vlad.: Dopis (týká se archeol. odd.), 52/10-1.

Podivínský Rudolf: viz zde Bartocha Rost.

Sedláček Karel: Nález z mladší doby hradištní v Haňovicích u Litovle, 62/82-3. — Viz dále V. sub Litovel.

Semerád J., viz dále V. sub Hranice.

Skácel Jaroslav: Datovaná štola u Vernířovic na Šumpersku, 64/106.

Sládek Radomír: Nález nerostu brushitu na kostrách z býv. kláštera klarisek v Olomouci, 39/8. — Nová lokalita fluoritu v Jeseníkách, 57/23. — Viz dále II., Oddělení mineralogie a petrografie.

Slezák Gustav: Z činnosti vlastivědného kroužku v Uničově, 51/7.

Smejkal Bohuslav: Služby Universitní knihovny v Olomouci vědeckým pracovníkům, 48/10-11.

Smejkalová Marie: Krajský aktiv musejních pracovníků a zástupců vlastivědných kroužků kraje Olomouckého (zápis), 46/1-3.

Stahala Miloslav, viz dále II. oddělení instalace a expozice.

Strmiska Zdeněk: Žádost o informativní výpomoc při budování musea, 23/3.

Skutil Jan: Z archivu Krajského vlastivědného musea v Olomouci (předběžná zpráva), 61/67-72.

Skutil Josef: O archeologické práci a úkolech v kraji Olomouckém, 25/1-2. — Nálezy na nádvoří klarisek v Olomouci, 26/7-8, 27/8. — Středověké nálezy v Litovli, 26/8. — Několik poznámek ke školním sbírkám, 28/8. — Pomozte nám objevovat pravěk Jeseníků, 29 (příloha, spolupodepsán J. Kanyza). — Střezme se musejního ohně, 30/8-10. — »Nejstarší památky lidské práce z Čech a Moravy« v Olomouci, 33-34/5. — Nenachází se někde další exemplář Blahoslavovy Gramatiky?, 33-34/5-6. — Pomozte nám hledati první geologickou mapu Moravy!, 35/5. — Věnujte pozornost okresnímu museu v Českém Těšíně, 35/6-7. — Archeologická sbírka Dobešova, 37/5. — Dotaz o koních, 37/6. — Ví někdo, kde jsou uloženy sbírky Lehmannovy?, 38/8. — Rejstřík 50 ročníků Slezského sborníku, 39/6-7. — Znáte krápníkovou houbu?, 39/7. — Záhada propasti jeskyň Na Pomezí v jesenickém kráse, 39/7-8. — Vybudujme vlastivědný katastr, 40/1-3. — Severomoravský depot či zcizený nález?, 41/8. — Večer historie lékařství v Olomouci, 42/6. — Vlastivědné kroužky při SLUKO, 43/5-7. — Dušilův fond při archeologickém kroužku, 43/7, 45/5. — Lengyelská jáma v Plumlově, okres Prostějov, 44/1-2 (spolu s J. Blektou a J. Trískou). — O hrobě Friedr. Kolenatého v Malé Morávce u Bruntálu, 44/5-6. — K výzkumu pravěku a časně doby dějinné nejsevernější Moravy, 44/8. — Vlastivědný kroužek pro historii medicíny, 46/7-8. — Spolupráce školy a musea, 47/1-3. — Expozice pravěkého lovu na Úsově, 48/9-10. — Přiznání k olomoucké historické tradici, 50/7-8. — Moravská vlastivěda, 52/1-4. — Eneolitické sídliště Hradištsko v Hlinsku u Lipníka n. Beč. nad Moravskou branou, 53-54/1-4 (spolu s J. Janáskem a K. Tichým). — Založení anthropologického kroužku v Olomouci, 55/5-6. — K Roubíkovu soupisu moravsko-slezských map, 55/6-7. — Gallský dvojnáramek z Čelechovic na Hané, 56/5-7, obr. — Prach, nepřítel musea, 58/32-33. — Ze světového musejního a musejnického hnutí, 59/42-44. — Ohlas naší historiografické vlastivědné výstavky, 59/48. — Neznámá Klvaňova geologická mapa Moravy, 60/59. — Nález slovanské esovité náušnice na stanovišti býv. kláštera klarisek, 61/66, 67. — Musejní kurs v Olomouci, 62/75-77, obr. — Pomozte nám doplniti mapu moravských lochů!, 62/84. — Ze staré olomoucké musejní návštěvní knihy, 63/89, 92, obr. — Seznam přednášek vlastivědných kroužků KVM v Olomouci v podzimním semestru 1956, 63/94-95. — Archeologická sbírka P. J. Nováka v Krajském museu, 63/96. — K nálezům antických mincí ze severní Moravy,

64/103. — Olomoucká akce k mezinárodnímu týdnu museí, 61/109. — Z pravěku Lošticka, 65/113-119, 2 obr. — K budoucnosti Javoříčského krasu, 65/119-120. — Mezinárodní musejní kampaň 1956 v Olomouci, 66/123-126 (spolu s J. Jochmanem). — World Museum of Peace, Extr., obal. — Le Musée au service de l'Idée de la Paix, Extr., 1. — Metodologičeskaja expozicija kak vvědění museologičeskich instaljacij, Extr., 1-12. — Želanie literaturno-muzeologičeskoje, Extr., 13. — Obsah Zpráv KVM Olomouc 1951 až 1956 (s M. Smejkalovou), 67/142-152.

Strnad Vladimír: Slovo o organizaci KMO, 4/1. — Předběžná zpráva o průzkumu Severomoravského krasu, 5/3. — Pracovníci v průzkumu a úkoly čtvrtého roku 5LP, 9/1-2. — Diskuse o Československé Akademii věd, 13/1-3. — Poučení se sjezdu musejníků, 15/1-3 (spolu s V. Teyrovským). — K metodice průzkumu přírodního prostředí, 21/1-2 (spolu s M. Kopřivou). — Sekce geol. věd stálého sboru odborných poradců a spolupracovníků SLUKO, 23/2-3. — Odbor věd přírodních, 23/3. — Výzkum hranické propasti, 23/8 (spolu s Jar. Dosedlou). — Zamětka po technice raboty v paleontologičeskich kolekcijach. Extr. 8-9, 2 fig. — Jubileum význačného spolupracovníka SLUKO (K. Zapletala), 24/1-2. — Letošní průzkumné akce a práce našeho ústavu, 27/1-3. — Krajské výzkumné středisko, 29/3, 30/4, 31/2, 38/5. — Socialistické závazky přírodovědného odboru, 29/9. — Vytvoření přírodovědeckých exposic ve vlastivědných muzeích, 39/1-4. — Zpráva o zasedání aktivu pracovníků ve výzkumu, 42/1-2. — Krajské výzkumné středisko, 42/4-5. — Ustanovení olomoucké pobočky Čs. společnosti pro mineralogii a geologii, 45/1. — Neogenní jíly na Prostějovsku, 47/6. — Nález neogenních makrofosilií v Olomouci, 48/7. — První nález trilobita v grygovských vápencích, 48/7-8 (obr.). — 50 (t. j. číslo Zpráv), 50/1-2. — Výsledky geologických výzkumů v Rychlebských horách 1955, 52/8. — Rozčlenění studijních sbírek z anorganických oborů přírodních věd v našem ústavu, 57/19-21. — Vědecko-výzkumné úkoly KVM v roce 1955, 59/44-45. — Geologické a hydrogeologické poměry zájmové oblasti olomoucké, 59/47-48. — * Příspěvek k anketě opavského sjezdu musejního, 60/53-55. — Přírůstky sbírek paleontologického oddělení KVM v prvním pololetí 1956, 61/66. — Harpes neogracilis R. et E. Richter, 1924, nový trilobit v československém devonu, 64/104-105, obr. — Desátý jubilejní sjezd Geologické a mineralogické společnosti ČAV, 66/129. — Výskyt trilobita Chasmopsodini (Eichwald 1840) z baltského ordoviku v souvcích v Olomouckém kraji, 66/130-31, obr. — Dechenella (Basidechenella) dombroviensis (Gürich, 1896), další nový trilobit z moravského devonu, 66/136. — Holotypes by District Museum Olomouc, Workers, spolu s J. R. Winklerem, Extr., 13. — Viz dále II., Oddělení mineralogie a petrografie, geologie a paleontologie, krasového výzkumu, III. Krajská zoologická zahrada.

Šula Bohumil: Sběr léčivých rostlin, 14/2-3. — Botanická sekce stálého sboru odborných poradců a spolupracovníků SLUKO, 24/2. — Ochrana přírody a krajiny, 35/1-2. — Lanovka v Jeseníkách, 52/8-10. — Několik pozorování z rostlinné teratologie, 58/35, obr. — Nález nové rostliny na Moravě - hořce pannonského, 64/107, obr. — Zamětka po technice vyžimanija rastěnij, Extr., 9-10. — Poznámka k činnosti přírodovědeckých pracovníků musea, 67/139. — Viz dále II., Oddělení botaniky.

Šperling Ivan, viz dále II. knihovna.

Šprinc Zdeněk: Aktiv pracovníků ve výzkumu, 41/1-3. — Projednání výsledků průzkumu ke zřízení Jesenického národního parku, 45/1-3. — 900 let Olomouce, 51/1-3. — L'activité du Musée de l'histoire et de la géographie nationale de la region d'Olomouc quant aux recherches, Extr. 10.

Teyrovský Vladimír: Krajské museum v Olomouci pomáhá jednotné škole, 4/2. — Cíle vlastivědné lidovýchovy v přírodovědeckém úseku, 10/1-3. — Organismus a prostředí, 11/2-3. — O mravní vztah k živému tvorů, 12/1-3. — Poučení ze sjezdu musejníků, 15/1-3 (spolu s Vl. Strnadem). — Zoologická sekce stálého sboru odborných poradců a spolupracovníků SLUKO, 22/2-3. — Základna naší lidovýchovné práce, 30/1-4. — Jak promítnouti výsledky vědeckého poznání kraje do osvětové práce Krajského musea, 32/1-2. — Viz dále II. Odděl. zoologie.

Tichý Karel: Eneolitické sídliště Hradištko v Hlinsku u Lipníka nad Beč. nad Moravskou branou, 53-54/1-4 (spolu s J. Janáskem a J. Skutilem).

Travě nec Ant., viz dále II. oddělení dějin dělnického hnutí.

Tří s ka Jan, viz J. Skutil, 44/1-2, viz dále V. sub Prostějov.

Valíček Josef: Oživení vlastivědné práce na Šternbersku, 43/8. — Poslední hanácký žudr na Šternbersku, 51/8. — Jak budujeme okresní museum ve Šternberku, 57/17-18. — Nálezy mincí, 62/82 (spolu s V. Buriánem a Z. d. Henychem). — Viz dále V. sub Šternberk.

Vejdovský Václav: K zahájení Mezinárodního týdne museí, 65/109-110.

Vilí me c Miroslav: Drop veliký (Otis tarda) v okolí Olomouce, 58/36.

Vosy ka Stanislav: Hydrogeologický výzkum Olomouckého kraje, 56/5.

Všetička J., viz dále V. sub Uničov.

Winkler Josef R.: Nové nálezy roztočů na Pradědu, 56/7. — K připravovanému sjezdu museí v Opavě, 57/19. — * K některým problémům preparace a konservace muzejního materiálu, 59/38, 39. — * ... pracovníci KVM Olomouc přispívají do ankety, 59/41-42. — * O regionálně vědeckých výzkumech, 61/64-66. — Nové druhy rodu Liacarus (Acari: Oribatoidea) z okolí Čabové, okr. Bruntál, 62/81-82, obr. — K otázkám budování olomouckého zooparku, 64/101. — K problematice nálezu druhu Hermanniella punctulata Berlese 1908 v Hrubém Jeseníku, 66/131-133, obr. — Pomozte doplniti bibliografii roztočů!, 66/134-135. — Museal Material of Microarthropods. Extr. 6-7, fig. — Holotypes by District Museum Olomouc Workers, Extr. 13 (spolu s V. Strnadem). — Viz dále II. odd. zoologie.

Winkler Otto: Poznámka o pošvatkách (Plecoptera) z Bílé Opavy, 64/107-108.

Zahradníček J.: Jesenické museum v předvolební agitaci, 35/6.

Zapletal Vladimír: Lékařské oddělení Krajského musea v Olomouci, 37/1-2.

II. Zprávy o činnosti oddělení KUM

(Řazeny musejně geneticky, nikoliv abecedně)

Oddělení mineralogie a petrografie (Strnad Vladimír): 5/2, 7/4, 14/5, 15/4, 16/3, 17/4, 22/4, 25/3, 27/5, 28/4, 29/5, 30/5, 31/7, 32/2, 33-34/2, 35/2, 36/2, 37/2, 38/2, 39/4, 40/3, 42/2, 43/2-3, odtud dále Sládek Radomír: 44/2, 45/5, 46/4, 47/3, 48/4, 49/4, 50/2, 51/4, 53-4/5, 7, 55/2.

Oddělení geologie a paleontologie (Strnad Vladimír): 4/4, 5/2, 6/3, 7/3, 9/2, 10/4-5, 11/6, 12/4, 13/5, 14/5, 15/4, 16/3, 17/4, 18/3-4, 19/4, 20/7, 21/2, 22/3, 23/3-4, 24/3, 25/3, 26/6, 27/5, 28/4, 29/5, 30/5, 31/7, 32/2, 33-34/2, 35/2, 36/2, 37/2, 38/2, 39/4, 40/3, 41/4, 42/2-3, 43/3, 44/2, 45/3-4, 46/3-4, 47/3, 48/3-4, 49/4, 50/2, 51/3-4, 52/4, obr. 5, 53-54/5, 7, 55/2, 61/66.

Oddělení krasového výzkumu (Strnad Vladimír): 6/2, 6/3, 7/4, 9/3, 11/7, 12/4, 14/5, 15/4, 16/3, 22/3-4, 23/4, 24/3, 25/3, 36/2 (jSk).

Oddělení botaniky (Šula Bohumil): 6/4, 7/5, 9/3, 10/5, 11/3, 12/4-5, 13/5, 14/5, 15/5, 17/5, 18/4, 19/4, 20/7, 21/2-3, 22/4, 23/4, 24/3, 25/3-4, 26/6, 27/5, 28/5, 29/5, 30/5, 31/7, 32/2, 33-34/2, 35/2, 36/3, 37/2, 38/3, 39/5, 40/3-4, 41/4, 42/3, 43/3, 44/3, 45/5, 46/4, 47/3, 48/4, 49/4, 50/2-3, 51/4, 52/6, 53-54/5, 7, 55/2.

Oddělení zoologie (Teyrovský Vladimír): 5/2, 6/4, 7/4-5, 9/3-4, 10/5, 11/7, 12/5, 13/5, 14/5, 15/5 (a preparátorská dílna), 16/4-5, 17/5, 18/4, 19/4, 20/7, 21/3, 22/4-5, 23/4, 24/3-4, 25/4, 26/6, 27/7, 28/5, 29/5, 30/5, 31/5, 32/2-3, 33-34/3, 35/2, 36/3, 37/3; odtud E. Petrušková: 38/3, 39/5, 40/3, 41/4, 42/3, 43/3, 44/3, 45/5, 46/4, 47/3-4, 48/4, 52/6 (preparátor J. Fabbris; dále vedoucí J. R. Winkler, zprávy nepublikovány).

Oddělení geografie (Luner Jan): 4/2, 5/2, 6/4, 7/4, 9/3, 11/7, 12/4, 13/5, 14/5, 15/5, 17/5, 18/4, 19/4, 20/7, 21/2, 22/4, 23/4, 24/3, 25/3, 26/6, 28/5, 29/5, 30/5, 31/7, 33-34/2, 35/3, 36/2, 37/3, 38/2, 39/5, 40/3.

Oddělení archeologické (Burián Václav): 5/2, 6/4, 7/6, 9/6, obr., 10/6, 11/8, 12/5-6, 13/5, 14/7-8, 15/6, 16-17/5, 19/5, 22/5, 23/4 (odtud dále J. Skutil): 25/5, 26/6, 27/6, 27/8 (zmínka nepochází od ref.), 28/6-7, 29/6-7, 30/6, 32/3, 33-34/3, 35/3, 36/3, 37/3,

38/3, 39/5, 40/4-5, 41/4-5, 42/3, 43/3-4, 44/3, 45/6, 46/4-5, 47/4, 48/4-5, 49/5-7, 50/3, 52/6 (srv. i Podborský Vlad.), 52/10-11, 53-54/5, 7.

Oddělení historie feudalismu (Burian Václav): 38/3-4, 39/5.

Oddělení národopisu (Kanyza Jaroslav): 9/4, 10/6, 14/8, 15/6, 16/5, 18/5, 19/5, 20/8, 21/3, 22/5, 23/6, 24/4, 25/5, 28/6, 30/6, 31/8, 32/3, 33-34/4, 35/3, 36/4, 37/4, 38/4, 39/6, 40/5, 41/5-6, 42/4, 34/4, 44/4, 45/6, 46/5, 47/5, 48/6-7, 49/7, 50/4, 51/4, 52/7, 53-54/6-7, 55/3.

Oddělení zemědělství (Burian Václav): 4/4, 5/2, 10/6, 11/7-8, 13/5, 15/6, 16/5, 17/5, 18/4, 19/5-6, 20/8, 21/3, 22/5, 23/6, 24/4, 25/4, 26/6, 27/6, 28/5, 29/5-6, obr., 30/6, 31/8, 32/3, 33-34/3, 35/3, 36/3, 37/3, 38/4, 39/5, 40/5, 41/5, 43/4, 44/3-4, 45/5, 46/5, 47/4, 48/5, 49/7, 50/3, 51/4, 52/6, 53-54/5, 7, 57/23.

Oddělení uměleckého průmyslu (Lakosil Jaromír): 4/4, 7/5, 24/5, 27/6, 28/6, 30/7, 32/3, 33-34/4, 35/3, 36/3, 37/4, 38/4, 40/5, 44/4, 45/6, 53-54/6, 7, 55/3 (R. Hrbková).

Numismatické oddělení (Lakosil Jaromír): 11/8, 14/8, 15/6, 16/6, 23/6 (i o sfragistice), 24/5, 44/6 (J. Skutil), 46/5 (odtud V. Burian), 47/5 (omylem uvedeno jSk), 48/5, 50/4, 51/4.

Oddělení vojenství (Burian Václav): 13/6, 14/8, 17/5, 18/5, 19/6, 20/8, 21/3, 24/4, 25/4, 26/6, 27/6, 28/5-6, 29/6, 30/6, 31/8, 32/3, 33-34/3, 35/3, 36/3, 37/3, 38/4, 39/5, 40/5, 41/5, 42/3, 43/4, 44/4, 45/5-6, 46/5, 47/4, 48/5, 49/7, 50/3, 51/4, 52/6, 53-54/5, 7, 55/3, 57/23.

Oddělení historie lékařství a lékárnictví (Burian V.): 41/5, 42/3, 43/4, 45/6, 46/5, 47/4, 53-54/6, 7.

Olomuciana (Lakosil Jaromír): 35/3-4; odtud V. Burian, 38/4, 39/6, 41/5, 42/3, 44/4, 45/6, 46/5, 47/4, 48/6, 50/4, 51/4, 52/7, 53-54/5, 7, 55/7, 57/23.

Lapidarium (Lakosil Jaromír): 12/7, 36/3.

Sbírka map (Burian Václav): 41/6, 47/4, 57/23.

Oddělení kapitalismu a dějin dělnického hnutí (Ohlidal Leopold): 44/6.

Oddělení dějin dělnického hnutí (Travěvec Antonín): 7/5, 9/4, 10/6, 11/7, 12/5, 13/5, 14/7, 16/5, 17/5, 19/6, 20/8, 21/4, 22/5, 23/6, 24/5, 25/5, 26/6-7, 27/7, 28/7, 29/7, 30/6, odtud Kanyza J. 33-34/4, Ohlidal L.: 46/5, 47/5, odtud Matoušová E. 53-54/6, 7, 55/3.

Oddělení socialistické výstavby (Dvořáček Miroslav): 40/5, odtud Jochman Vl. 46/5, 47/5, 48/6, 49/7, 50/4, 53-54/6-7, 55/4.

Instalace a expozice ústavu (Stáhal Miloslav): 27/7.

Knihovna (Flejberk Zdeněk): 5/2, 6/4, 8/8; odtud řed. Híkl R.: 22/5, 23/7, 24/6, 25/6, 28/7, 29/8, 30/7, 31/7, 31/8, 32/3, 33-34/4, 35/4, 36/4, 37/4, 38/4-5, 39/6, 39/7, 40/5, 41/6, 42/4, 43/4, 44/4-5, 45/6, 47/5 (Šperling, odtud Ditrichová K.), 48/7, 51/4, 53-54/6, 7.

Musejní kroužky: kroužek mládeže 42/3, ostatní kroužky 44/8, 45/7-8, 46/7, 47/8, 48/8-9, 49/8, 50/4, 55/4, 58/36.

Fotodílna (Juryšek Jaroslav): 45/6-7, 46/5-6, 47/5, 48/7, 49/7, 51/4, 53-54/6-7.

III. Krajské zařízení

Krajská výzkumná skupina SLUKO: 11/2, 11/5-6, 12/3, 13/3-4.

Krajské výzkumné středisko: 14/3-4, 15/3, 16/2.

Krajská výzkumná komise: 17/3, 18/2, 23/6-7, 24/2-3.

Krajská hvězdárna: 11/5, 31/5.

Krajská zoologická zahrada: 10/3-4 (Strnad Vl.): 11/3-4, 12/3, 13/4, 14/4, 15/3, 16/2, 17/5-6, 18/5-6, 19/6, 21/4, 23/7, 24/5-6, 27/7, 28/7, 29/8, 30/7, 31/4-5; odtud Hadaček J.: 33-34/4-5, 35/4, 36/4, 37/4, 38/7, 40/6, 41/6, 42/5-6, 43/4, 44/5, 45/7.

Krajská galerie (Lakosil Jaromír): 8/8, 12/6, 13/6, 14/8, 15/6, 16/6, 17/6, 18/5, 19/6, 21/4, 22/5, 23/7, 24/6, 25/6, 26/7, 27/7, 28/7, 29/8, 30/7, 31/5, 32/4, 33-34/5, 35/4, 36/4, 37/4, 38/7, 39/6, 40/6.

ROH: 8/8, 12/6, 13/6, 24/6, 29/8, 31/8, 43/7, 46/8.

IV. Různé

Bibliografie krajová Vlachova 36/5.

Dary 17/7, 37/6.

Dotazy folkloristům 35/5-6, 42/6, 51/8 (kolo středověké).

Drobné zprávy (které jsou zde jinak pokud možno rozpisovány): 17/6, 18/6, 25/6, 45/8, 46/6, 60/59.

Exkurse: 4/2, viz výše kroužky.

Kronikářská poradna (Burian Václav): 5/4, 8/8, 11/8, 12/6, 13/6, 22/5, 29/8, 31/5.

Kursy: 12/6 (sběratelů lidových písní), 38/8 (musejní).

Nekrology.

Basger Fr. 19/4.

Boček A. 51/8 (jSk).

Fürst Josef 48/11-12 (Sedlák K.).

Hrdlička Josef 63/96 (Nešpor V. jSk).

Kadlec V. 39/8.

Kovářová M. 14/7 (Burian V.).

Kratochvíl Fr. 51/8.

Lenhart Jindřich 52/11-12 (Lakosil Jar.).

Němeček Karel 23/5 (Burian V.).

Otruba Josef 20/7 (Šula B.).

Penka B. 36/6 (Kanyza Jar.).

Pilnáček Josef 29/9.

Polák J. 30/5 (Šula B.).

Slavíček K. 35/7.

Osobní.

Bartocha Rost. 57/34-35 (jSk).

Dobroruka L. J. 66/129.

Hrbková R. 66/129.

Kanyza J. 58/36, 15/6, 58/36.

Remeš M. 36/5.

Strnad V. 36/5.

Travěnc A. 31/8-9.

Urbánek Boh. 66/129.

Zapletal K. 23/2, 24/1.

Zavadil A. 56/12.

Přednášky.

Poznáváme svou vlast: 35/5, 36/5, 37/5, 44/8.

Různé: 38/8, 45/7, 46/8, 47/8, 48/9, 49/8, 50/4-5, 51/5, 55/4-5, 56/12.

Připravujeme: 57/24, 58/36.

Publikace (anonce) SLUKO: 27/4, 29/3-4, 31/9, 41/8, 43/7, 47/5, 48/12, 50/8, 55/8, 56/10.

Vyobrazení: (v číslech) 4, 9, 19, 23, 29, 48, 52, 55, 56 (2 obr.), 57 (přil.), 58 (2), 60, 61, 62/2, 63/2, 64 (4), 65 (3), 66/4 (Extr. má 11 obr., autorem všech fotografií je J. Juryšek).

Výstavy.

5/2, 6/2-3, 7/3, 8/5, 9/2, 10/4, 11/6, 12/4, 13/4, 14/5, 15/3, 16/3, 17/3, 18/2-3, 19/6, 21/4, 23/7-8, 31/9, 32/4, 35/4-5, 36/4, 47/6, 49/8, 50/4.

Výzva k sběratelům.

4/2.

Závazky.

37/5.

V. Zpráva z okresních museí

Všeobecné zprávy: Sjezd museí Olomouckého kraje 5/1, MŠVU a Olomoucká poradna zástupců krajských museí z českých, moravských a slovenských krajů 7/3. — Patronáty zaměstnanců KMO nad okresními musei: 7/3, 11/8. — Porada o musejnictví v Československo-sovětském institutu 13/3. — Krajský sjezd musejníků 13/3. — Musejnická resoluce 14/6, pomoc při organisování KM v Gottwaldově 14/6. — Musejní kurs 38/8, pomoc okresním museím 44/8, 45/8, z okresních museí 48/10 (zprávy zredikoval vesměs J. K a n y z a).

Zprávy okresních muzeí (od jejich správců, Zprávu 66/126-128 redig. J. Kanyza): (pobočka) Čelčice na Hané (Jar. Dostál): 41/6. — Hranice (J. Semerád): 41/7, 66/126. — Jeseník (V. Krmníček): 66/126. — (pobočka) Kojetín (Max Navrátil): 41/7, 66/127. — Litovel (K. Sedlák): 33-34/6-7, 41/7, 47/7, 66/127. — (pobočka) Loštice (A. Lang): 66/127. — (pobočka) Mohelnice (Fr. Hekele): 41/7, 66/127. — (pobočka) Plumlov (Fr. Antorin): 41/7. — Prostějov (J. Tříška, od léta 1956 J. Novák): 47/7. — Přerov (J. Matzenauer do května 1955, Uhlíř do října 1956, G. Vožda): 66/127. — Rýmařov (Zd. Henych): 10/6, 41/7, 66/127. — Šternberk (Josef Valíček): 41/7, 66/127. — Šumperk (V. Fuhrman): 41/7, 66/128. — Tovačov (M. W. Hájková): 41/8, 47/7-8. — (pobočka) Uničov (J. Všetická): 66/128. — Zábřeh (St. Novotný): 41/8, 14/7. — (pobočka) Javorník (Vl. Smolková). — Bruntál (J. Kovář).

* * *

* **Zkratky:** v revokacích na jednotlivé články a odstavce Zpráv je používáno způsobu zlomku, kde čitatel značí číslo Zpráv, lomené jmenovatelem-paginací; * značí přetištěné články ve zvláštním čísle opavském (červenec 1956). Extr. = cizojazyčné číslo Zpráv při příležitosti Mezinárodního týdne muzeí. KM = Krajské museum, KMO = Krajské museum Olomouc, KNV = Krajský národní výbor, KVK = Krajská výzkumná komise, LUT = Lidová umělecká tvořivost, SLUKO = Studijní a lidovýchovní ústav kraje Olomouckého, VSMO = Vlastenecký spolek musejní Olomouc, ČVSMO = Časopis Vlasteneckého spolku musejního v Olomouci. Jinak je používáno běžných a lehce srozumitelných zkratk.

Ze závažnějších omylů nutno uvést a opravit: lednové Zprávy 1952 nutno číslovati 9, č. 16 opravit na září (oprava č. 17/6 je chybná); č. 65 nutno označiti jako říjnové. 24/6 opravuje omyl 23/2, 32/4 opravuje 31/9, 38/8 opravuje 37/5 a 66/136 opravuje 65/109. Některé omyly zůstaly neopraveny, některé tiskové chyby si opraví čtenář sám.

Anthropologické omyly ze jména Mladeč. To, že naše Mladeč, paleolitická stanice a světoznámé naleziště koster fosilního člověka, která se stala i eponymickou paleolitickou lokalitou (srv. přehledně k mladečským nálezům v mé práci Praveké nálezy v Mladči u Litovle na Moravě, Litovel 1938, posledně E. Vlček v Anthropozoiku 2, 1952, 218-221), byla jmenována v německé literatuře vždy Lautsch (také ve starší české literatuře vlastivědně topografické se Mladeč psala Mlač) a její jméno zejména pracemi Obermaierovými, Bayerovými a Szombathyho proniklo tak pod touto formou do světové literatury, se stalo příčinou již několika omylů. Tak již podle vzpomenuté práce Bayerovy (1929) citovala Stanislava Hájková, Bibliografie české historie 1927-1929, str. 255 sub. 5861 a) naši Mladeč omylem jako Loučky (podobně i J. Filip, Pam. Arch. 1, 1931, 22, dále také dokonce Vlast. sbor. střed. a sev. Moravy 13, 1935, zadní obálka č. 5), z čehož vzniklo domnění, že jde o samostatnou moravskou paleolitickou stanici, kde žila diluviální mladečská rasa (bylo by se mohlo toto jméno — vlastně nesprávný překlad — vztahovati jen na Loučky u Tišnova, odkud jsou známy také paleolitické nálezy). Na základě tohoto nesprávného německého označení se také stalo, že i G. I. Lazukov, Osnovnie etapy razvittija flory, fauny i čeloveka v četvertičnom periode (Moskva 1954), II uvádí naši lokalitu jedenkrát jako Lauč se zbytky šesti koster lidských a vedle toho ihned jako další lokalitu Mladeč se zbytky pěti lidských koster (podobně je uveden mylně jako diluviální i brněnský nález z Červeného kopce). Není vyloučeno, že právě z tohoto ruského seznamu obě jména Mladeč mohou nesprávně přejíti do další světové literatury jako Lauč a vedle toho i Mladeč.

Zprávy KVM Olomouc vycházejí měsíčně. Rediguje redakční rada. Tisknou Středomoravské tiskárny, národní podnik, závod 02, v Olomouci, Vodní 22.

R 11529